

i.41.15; सनत्कुमारस्यान्वेषणायाटतोऽटवीम्। एको महेन्द्रसिंहस्य जगाम परिवत्सरः TriśaŚaPuC. iv.7.147; इत आरभ्य ... तद्वार्तान्वेषणाय गतश्चिरयति वसन्तकः इति वत्सराजोक्तिं यावदन्वेषणम् Kāvyaṇu. (He.) 398.13. SāhiDa. 300.11; मार्ग अन्वेषणे DhātuPra.10.288 (147.6); अहमपि तस्यैवान्वेषणाय प्रवृत्तास्मि GopāKeCan. 133.20; प्रातरन्वेषणे पूर्वप्रतोलीद्वारि दूरतः। दग्धमानुषसंस्थानो भस्मराशिरदृश्यत PāṇḍaC. 2.114; चेटी दधौ मुनेरन्वेषणाय प्रेषिता ह्ययम् SamarāSaṁ. 4.638; विषादः ...। ज्येष्ठमध्यकनिष्ठेषु स त्रिधा कथ्यते बुधैः। सहायान्वेषणोपायचिन्तादि ज्येष्ठतो भवेत् BhāvPra. (Śā.) 22.3(1); व्याधिवध-बन्धुशुल्कग्रहणेष्वन्वेषणे च नष्टस्य। प्रस्थानाद्विपरीतः शकुनः शस्तः प्रवेशे च ŚāringaPa. 2757; न हास्य (आत्मनः) घटादेरिवान्वेषणं युज्यते Tattv-Prakā. 193A.12 (on iii.4.34); निर्मुच्य सर्ववासांसि न ददशाथ कुत्रचित्। पश्चादानीय तं बालं तथैवान्वेषणं व्यधात् (नृपः) KathāKau. 4.113; ततोऽन्य-पुत्रसाहस्रं तेषामन्वेषणे गतम्। अद्यापि न निवर्तन्ते BallāC. 49.1; यत्र तपोवनादौ ब्राह्मणस्यान्वेषणं कर्तुमुचितं तत्र गत्तैर्न प्राप्नुहि ŚivārkaMaDī. i.479.22 (on i.3.34); इन्द्रेण गवामन्वेषणाय सरमा नाम देवशुनी प्रेषिता Sāy. on RV. x.108.1; न नागराजनिलये मेऽन्वेषणं कुर्वतश्चक्षुर्गोचरमागतः सुरपतिः Manmatho. 4.1 (641.5); [मासान्वेषणयोर्मार्गः] AnekāSa. 220; AnekāK. 109; Abhidhā-RaMā. 5.21; TrikāSe. iii.3.66; मार्गो मृगपदे मासि सौम्यक्षेऽन्वेषणेऽध्वनिं Vaija. 217.46; AnekāSam. 2.40; ViśvaPra. 26.25; MediK. 23.15; AnekāTi. 2.223; NānārthMa. 289; ŚabdaRa. (Vā.) 3966; मार्गणः ... याञ्चान्वेषणयोरपि DharK. 664; MediK. 52.72; NānārthMa. 603; ŚabdaRa. (Vā.) 4297; श्राद्धार्थं ब्राह्मणान्वेषणे स्यादन्वेषणा ParyāŚaRa. 809; MediK. 23.16; ŚabdaRa. (Vā.) 3965; NānārthSaṁ. i.130.1021; ŚabdaRaSaK. 114.12; अन्वेषणान्वेषण-मार्गणानि संवीक्षणं स्यान्मृगणा मृगश्च। गवेषणम् KośaKaTa. 2.737; मार्गः स्यात्पथि मासेऽपि तथैवान्वेषणेऽपि च ŚabdaRaSaK. 61.3]; **1Aii** act of searching (for hunting etc.) सिंह आह। भो गच्छान्वेषय किञ्चित् सत्त्वम् ... तदाकर्ण्य शृगालेऽन्वेषणं कुर्वन् कंचित् समीपवर्तिनं ग्राममासादितवान् PañcT. (Kos.) 4.33 (10) (214.20); Pañcā. 236.24; पशूनामन्वेषणेऽस्मन्नियोगः Hitopa. 2.30 (3); (वज्रमुकुटः) मृगान्वेषणाय कौतुकवशाद्दानं प्रविवेश VetāPañ. (Jam.) 14.10; **1B** act of searching (as a characteristic of development juncture or division of drama viz. *garbhāsandhi*) उद्वेदस्तस्य बीजस्य प्राप्तिरप्राप्तिरेव वा। पुनश्चान्वेषणं यत्र स गर्भ इति संज्ञितः NātyaŚā. 1941; Kāvyaṇu. (He.) 397.4; 397.25; गर्भस्तु दृष्टनष्टस्य बीजस्यान्वेषणं मुहुः DaśRū. 1.36; BhāvPra. (Śā.) 209.22- (7); PrataYaBhū. 110.14; RasāSu. 225.8 (3.49); एष स्वयंभूदेव-प्रसादरूपस्य बीजस्यान्वेषणाद्गर्भसंधिः PrataYaBhū. 175.10; **2A** examination; investigation हते तु रुधिरं दृश्यं व्याधिग्रस्तः कृशो भवेत्। लला भवति दष्टेषु एवमन्वेषणं भवेत् ParāSm. 9.50; वृत्तान्तपर्यवसायी च वेदस्तत्र प्रामाण्यमप्रतिपद्यमानस्तुतौ सत्यत्वान्त्रान्त्रान्वेषणमर्हति TantrVā. 27.8 (on i.2.10); प्रमाणान्तरमूलत्वादस्यार्थस्य तदनुसार्यन्वेषणं कार्यम् BālaKri. i. 292.19 (on 2.284); न च मानेन विषये बोधितेऽन्वेषणं पुनः। कार्ययुक्तयोः क्वचिद्दृष्टम् BrĀraUBhVā. (Sambandha.) 848; स्फुटतरभासमाननीलसुखादिप्रमाणान्वेषणद्वारेणैव पारमार्थिकप्रमातृलाभ इह उपदिश्यते PratyabhiVi. i.35.1 (on i.1.1); ईदृङ् न युज्यते राजन् सत्यस्यान्वेषणं कलौ RājTa. (Ka.) 4.101; 'तेजसा सौम्य शुद्धेन सम्मूलमन्विच्छ' इत्याद्याः श्रुतयः ... मूलस्यान्वेषणं दर्शयन्त्यः ... जगत्कारणं दर्शयन्ति PrakaVi. 85.20; शास्त्रमेव मूलम्। ननु तदपि कथं मूलम्। यत्नेनान्वेषणेऽप्यनुपलब्धेः TantrRaha. 39.16; स्फुटतरं भासमानाः ये नीलसुखादयस्तेषां प्रमाया अन्वेषणेन किंमूल इति विचारणेन परप्रमातुः प्राप्तिः Bhāsk. i.34.21 (on i.1.1); **2B** asking, inquiry अन्वेषणं 'कोऽसि कतमोऽसि' इति ŚābaBh. 435.4 (on ii.1.32); अनुरूपयत्नेन सम्यगन्वेषणे कृते। मूलाभावात् विज्ञातं भवेद्बद्धकबाधकम् TattvSaṁ. 2869; मुनिः ... आगतोऽन्वेषणं कर्तुम् Hastyāyur. 6.14 (1.1); 18.1 (1.1); एषण्यान्वेषणं कर्म व्रणावस्थाविकल्पितम् Hastyāyur. 357.19 (3.1); [अन्वेषणे च परीष्टिः] AnekāK. 175; परीष्टिः ... अन्वेषणे MediK. 38.48; ŚabdaRaSaK. 89.19; KośaKaTa. 2.4559]; **3A** act of seeking, i.e. aiming at यदि नाम बदरमात्रं किमपि विद्यते किं तस्यान्वेषणेन ... फलं विजिज्ञासितुः स्यात् ChāndoUBh. 474.1 (on viii. 1.2); 507.6 (on viii. 7.1); अन्वेषमाणाः किं तत् यन्नित्यं विज्ञेयमिति तत्रापत्यर्थं यथाकामं यतिष्याम इत्येवं तदन्वेषणं कुर्वन्तः ... आचार्यमुपजग्मुः PraśnaUBh. 238.17 (on 1.1); (ततः पदं तत्परिमार्गित्वं यस्मिन् गता न निवर्तन्ति भूयः) यत्पदं वैष्णवं तत्परिमार्गित्वम्, परिमार्गणम् अन्वेषणं ज्ञातव्यमित्यर्थः GītāBh. (Śā.) 435.10 (on 15.4); VīraMi. (Bhakti.) 159.30; नास्यात्मनः पर्येषणम् अन्वेषणं गच्छेत् प्रत्यर्थिषु प्रतिपक्षभूतदेहेन्द्रियादिषु देहेन्द्रियतद्धर्मानात्मत्वेन न गृहीयात् SanatBh. 267.2 (on 2.46); सर्वसंन्यासपूर्वकम्। आत्मनोऽन्वेषणं साक्षादापस्तम्बोऽब्रवीन्मुनिः

BrĀraUBhVā. (Sambandha.) 221; पारिव्राज्यस्वरूपक्रमं नो ब्रूहि नारदेन प्रार्थितः परमेष्ठी ... संसारार्तिनिवृत्त्यन्वेषण इति निश्चित्य नारदम् ... आह पितामहः NāraPaU.2; तत्किं ब्रूहेति श्रुतिष्वन्वेषणे ... ब्रह्मबुद्धिः प्रसजति ŚivārkaMaDī. i.105.22 (on i.1.2); **3B** act of seeking कार्यस्यान्वेषणं विरोधः स्यात् RasāSu. 233.20 (3.70); केशसंयमनकार्यस्यान्वेषणाद्विबोधः SāhiDa. 319.6; गेषु अन्विच्छायाम्। ... अन्विच्छा अन्वेषणम् SiddhāKau. 370B.17 (on vi.4.106); अस्तव्यस्तस्य कार्यस्य वि(रो?)बो)धोऽन्वेषणं भवेत् SāhiSā. 1.104; **3C** act of accomplishing or obtaining प्रात्यहिकस्य शुद्धुःखस्य निराकरणवदेव तेन धनादिना दुःखनिराकरणस्य चेष्टनादन्वेषणादित्यर्थः SānkhyPraBh. 8.13 (on 1.3); **4** act of looking after or protection आर्ता यत्नेन संरक्ष्याः ...। तेषामन्वेषणं कार्यं पानान्नशयनासनैः Mānaso. i.19.138; **5** act of knowing or ascertaining अन्वेषणं निक्षेपादिरस्मिन् जनेऽस्तीत्यवधारणम् SmṛtiCan. iv. 424.16.

अन्वेषणकाम्या (anveṣaṇa-kāmyā) *f.* [Inst.] with an intention of or desire for searching गते पुत्रे नृपः ...। प्रेरयामास दूतान्वांस्तस्यान्वेषणकाम्याया DevīBhāP. vii.15.58.

अन्वेषणकारण (anveṣaṇa-kāraṇa) *n.* cause of searching शैलेन्द्रकन्या तं विष्णुं जगतां परिपालकम्। संबोध्य कथयामास तवान्वेषणकारणम् Brahm-VaiP. iii.15.12.

अन्वेषणकारिन् (anveṣaṇa-kārin) *adj.* who is carrying out a search न दृष्टस्तस्करो राजन् मयान्वेषणकारिणा BrKathāK. 63.67.

अन्वेषणक्रम (anveṣaṇa-krama) *m.* order of searching as a characteristic of denouement or conclusion (*nirvahanāsandhi*) ग्रथनं कथ्यतेऽस्माभिः कार्यस्यान्वेषणक्रमः SāhiSā. 1.104.

अन्वेषणक्लान्त (anveṣaṇa-klānta) *adj.* tired or exhausted because of searching क्वचिद् ... (अ)न्वेषणक्लान्तहरिशकुलगलरन्ध्रोऽङ्गितैः ... मौक्तिकैः स्तब्धकिततलम् ... अम्भोनिधिमपश्यम् TilaMañ. 121.21.

अन्वेषणगुणगान (anveṣaṇa-guṇagāna) *n.* act of praising the qualities of seeking, i.e. aiming at अन्वेषणगुणगाने कृते ताभिः एतदेवोक्तम् AṇuBh. 257.19 (on iii.3.50)

अन्वेषणतत्पर (anveṣaṇa-tatpara) *adj.* **1** intent on or engaged in seeking क्षुद्रमर्थपतिं प्राप्य न्यायान्वेषणतत्परौ। उभावपि क्षयं प्राप्तौ पुरा शशकपिञ्जलौ PañcT. (Kos.) 3.89(163.16); 3.111(167.19); **2** intent on or engaged in searching कथं मे सहचरश्चिरयतीति तदन्वेषणतत्परस्तत्पद-पङ्क्त्यनुसरणेन सुवर्णसिद्धः प्रस्थितः PañcT. (Kos.) 5.30(46) (243.1); (रामः) तदन्वेषणतत्परः। सुग्रीवाद्यैर्लक्ष्मणेन विचारं कृतवान् सः ŚivaP. iv.31.5 (386A.7)

अन्वेषणपर (anveṣaṇa-para) *adj.* [f. -ā] intent on or engaged in searching सुवर्णम् ...। न लब्धं तेन भूपाल अन्वेषणपरेण च SkandP. vii (3). 26.4; शश्वदन्वेषणपरादपि विद्याधरगणादाकर्णिते त्वददर्शनेन दूयमानः कतिपयान्यपि दिनान्ययापयम् TilaMañ. 395.2; सीता हता... रावणेन। अन्वेषण-परस्तस्याः किष्किन्धाख्यां पुरीमगात् ŚivaP. iv.31.4 (386 A.6); ज्येष्ठपत्नी ...। 'यत्र कुत्र शरीराणि जीवहीनानि ... तानि सर्वाणि चितिं यान्तु' ...। अवादीदपि तद्वादादन्वेषणपराभवत् ŚankaVi. (Ā.) 245.18.

अन्वेषणपरायण (anveṣaṇa-parāyaṇa) *adj.* devoted to searching or finding out देवस्यान्वेषणपरायणोऽहम् DaśKuC. 20.26.

अन्वेषणपरिश्रान्त (anveṣaṇa-pariśrānta) *adj.* fatigued or exhausted because of searching अन्वेषणपरिश्रान्तः स ददर्श महामनाः। साधं हतं प्रसेनं तम् VāyuP. ii.34.38.

अन्वेषणप्रकार (anveṣaṇa-prakāra) *m.* procedure or manner of investigation भर्त्रादीनां त्विदानीं सामान्येनाविज्ञातकर्तृकवधनिष्पत्तावन्वेषणप्रकारमाह BālaKri. i. 292.11 (on 2.284)

अन्वेषणप्रयास (anveṣaṇa-prayāsa) *m.* effort for searching स चान्वेषणप्रयासो वरमुदयसुन्दर्याः क्रियते UdaySuKa. 120.18.

अन्वेषणभूमि (anveṣaṇa-bhūmi) *f.* matter or subject of searching यदाहोद्भटः—यासान्वेषणभूमिरवमुष्टिरवमर्श इति तद्येदं व्याख्यानं लक्ष्यविरुद्धम् AbhinBhā. iii.28.17 (on 19.42)

अन्वेषणमति (anveṣaṇa-mati) *adj.* intent on obtaining सः यतिः ... वैरनिर्यातनमनोरथरथसारथिमन्वेषणमतिरासीत् YaśasCam. ii.353.2.

अन्वेषणरस (anveṣaṇa-rasa) *m.* desire for searching अहमन्वेषण-रसैकहृदया ... रावणीयमुद्यानमितस्ततो भ्रमन्ती ... श्यामलितमास्यं शंशुपाद्भूमस्य दृष्टवती UdaySuKa. 109.28.